

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 507/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť P. D., zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Golianom, Advokátska kancelária, Budatínska 16, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 11 P 119/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. D. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júna 2014 doručená sťažnosť P. D., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Golianom, Advokátska kancelária, Budatínska 16, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom

Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 P 119/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol, že sa návrhom zo 7. mája 2012 podaným okresnému súdu domáhal, aby súd rozhodol o zverení jeho maloletej dcéry, M. D., do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

V čase podania návrhu mala maloletá M. 10 rokov. Sťažovateľ svoj návrh odôvodnil najmä skutočnosťou, že naposledy bol jeho styk s maloletou upravený rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 CoP 64/10-105 z 25. mája 2010, čo však považuje za nedostatočné z hľadiska možnosti udržania vzájomných citových väzieb, možnosti vplývať na maloletú výchovne v potrebnom rozsahu tak, aby aj on ako otec mohol v maloletej budovať niečo z neho samého.

V ďalšom sťažovateľ uviedol, že „sa podaným návrhom snaží dosiahnuť práva na vyvážený styk s maloletou v striedavej starostlivosti v prostredí rodinného domu, ktorý medzičasom so svojou priateľkou si otec postavil, tak aby maloletej mohol poskytnúť aj iný pohľad na život, správanie sa a pod., aký má vžitý od svojej matky, ale najmä aby si maloletá začala uvedomovať aj samotného otca ako jej prirodzenú súčasť, jej života, aby sa citové väzby nepretrhli, a maloletá otca prijímala ako súčasť jej života, bez toho aby svojho otca pokladala za cudzí prvok v jej živote, aby nevznikali situácie, keď maloletá sa k svojmu otcovi správa rezervovane, s odstupom, akoby k cudziemu človeku! ...

... Otec ako sťažovateľ mal vedomosť, že súdy v tzv. poručenských veciach konajú rýchlo, spravidla do polroka, ako im ukladá zákon, preto ostal prekvapený, akým spôsobom sa v jeho veci, podaného návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv k maloletej, na Okresnom súde v Pezinku vyvíjajú, resp. že súd jeho návrhu nevenuje nie že potrebnú pozornosť, ale žiadnu, a teda vo veci vôbec nekoná.“

Sťažovateľ zastáva názor, „že súd svojou nečinnosťou tak porušil základné práva sťažovateľa na verejný proces bez prietáhov ale tiež aj práva maloletej na osobnú starostlivosť a jej výchovu oboma rodičmi“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní starostlivosti súdu o maloletú M. D.... vedenom pod spis. zn. 11P/119/2012 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Pezinok sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod spis. zn. 11P/119/2012 konal bez zbytočných prietáhov.

3. P. D. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,00 € (slovom: päťtisíc EUR), ktoré je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Pezinok je povinný nahradiť P. D. trovy právneho zastúpenia v sume 284,08 € (slovom: dvestoosemdesiatštyri/08 EUR) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Miroslava Goliana, advokáta... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, II. ÚS 315/2014).

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 P 119/2012 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, II. ÚS 57/01). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov ešte nemusí zakladať porušenie

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

V prípade, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť odmietne z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, III. ÚS 59/05, III. ÚS 82/07, II. ÚS 495/2013, II. ÚS 582/2013).

V namietanej veci si ústavný súd zadovážil spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie vedené okresným súdom, z ktorého zistil tieto skutočnosti:

Dňa 7. mája 2012 sťažovateľ doručil okresnému súdu „*žiadosť o zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti*“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 11 P 119/2012.

Dňa 15. júna 2012 okresný súd uznesením vyzval sťažovateľa na doplnenie návrhu v lehote 15 dní.

Dňa 17. júla 2012 sťažovateľ doplnil návrh.

Dňa 22. októbra 2012 okresný súd uznesením ustanovil úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) za opatrovníka pre maloletú. Súčasne úrad vyzval do termínu pojednávania predložiť správu o šetrení pomerov.

Dňa 22. októbra 2012 okresný súd vyzval matku maloletej, aby sa v lehote 15 dní vyjadrila k návrhu.

Dňa 4. decembra 2012 sťažovateľ doručil okresnému súdu listinné dôkazy.

Dňa 5. decembra 2012 sa k návrhu vyjadrila matka maloletej.

Dňa 28. novembra 2012 bol spísaný úradný záznam zo šetrenia pomerov maloletej úradom.

Dňa 4. decembra 2012 bola okresnému súdu doručená správa úradu.

Dňa 5. decembra 2012 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci boli prítomní. Pojednávanie bolo odtočené na neurčito s tým, že bude nariadené znalecké dokazovanie. Okresný súd účastníkom uznesením uložil povinnosť zaplatiť preddavok na trovy

znaleckého dokazovania a zároveň im uložil, aby v lehote 20 dní predložili otázky na znalca.

Dňa 21. decembra 2012 sťažovateľ doručil okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu o povinnosti zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Súčasne doložil plnú moc pre svojho právneho zástupcu – advokáta Mgr. Goliana.

Dňa 21. decembra 2012 doručila matka maloletej otázky na znalca.

Dňa 28. decembra 2012 doručil sťažovateľ otázky na znalca.

Dňa 28. júna 2013 okresný súd uznesením č. k. 11 P 119/2012-66 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychologie detí a klinickej psychológie dospelých M. B., ktorému uložil vypracovať posudok v lehote 60 dní od doručenia spisu.

Dňa 20. septembra 2013 bol spis zaslaný znalcovi.

Dňa 14. apríla 2014 sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu.

Dňa 28. apríla 2014 okresný súd oznámil znalcovi, že trvá na nariadenom znaleckom dokazovaní. Účastníkov poučil, že v prípade, ak nebudú spolupracovať so znalcom, môže ich dať súd k znalcovi predviesť a uložiť im poriadkovú pokutu podľa § 53 Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 12. mája 2014 sťažovateľ doručil svoje výhrady k znaleckému dokazovaniu.

Dňa 14. júla 2014 znalec mailom oznámil konajúcemu súdu, že sťažovateľ mu 14. októbra 2013 oznámil, že svoj návrh zoberie späť. Dňa 9. mája 2014 sťažovateľ znalcovi oznámil, že on s dcérou sa na vyšetrenie nedostavia.

Dňa 18. júla 2014 znalec vrátil spis okresnému súdu bez vypracovania znaleckého posudku.

Z chronológie procesných úkonov vykonaných v doterajšom priebehu napadnutého konania ústavný súd zistil, že 7. mája 2012 sťažovateľ podal „*žiadost' o zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti*“. Keďže nešlo o kvalifikovaný návrh na začatie konania, musel ho okresný súd vyzvať na jeho doplnenie. Po odstránení nedostatkov návrhu a ustanovení opatrovníka maloletej konajúci súd v rýchлом slede nariadil pojednávanie, zo záverov ktorého vyplynula potreba vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie.

Potom, ako konajúcemu súdu doručili otázky na znalca obaja rodičia maloletej, okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie.

Sťažovateľ proti povinnosti zaplatiť preddavok na znalecké dokazovanie uloženej okresným súdom podal odvolanie a v ďalšom období so znalcom nespolupracoval. Z vyjadrenia znalca B. vyplýva, že mu sťažovateľ oznámil, že sa na vyšetrenie nedostaví a svoj návrh zoberie späť.

Ústavný súd na základe uvedených zistení a s prihliadnutím aj na celkovú dĺžku konania, ktorá do podania sťažnosti ústavnému súdu bola dva roky, dospel k záveru, že v napadnutom konaní nedošlo k takým priet'ahom, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy a na tomto základe vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ sťažnosť na priet'ahy, ktorú adresoval predsedovi okresného súdu, podal len dva mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Na ústavný súd sa obrátil napriek tomu, že predseda okresného súdu jeho sťažnosť uznal za čiastočne dôvodnú a poučil ho, že v prípade, ak nesúhlasí s takýmto vybavením sťažnosti, môže požiadať predsedu krajského súdu o prešetrenie jej vybavenia. Uvedené správanie sťažovateľa preto nesie znaky účelovosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2014